

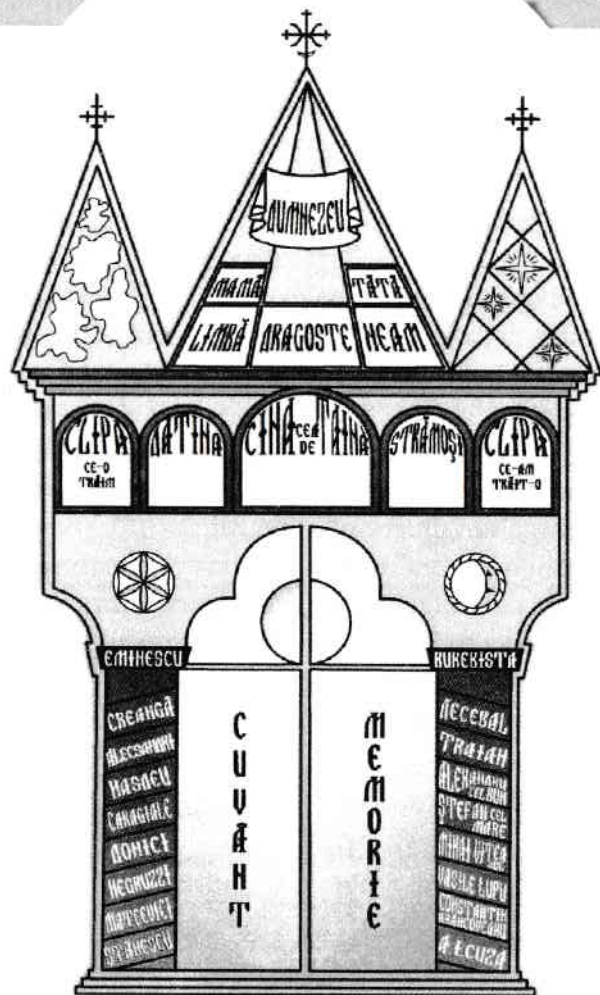
LBRIS

We know
books

ALEXEI MATEEVICI

Versuri

Editura SEREBIA
Chişinău-2017

SUNT LUGURI TREACĂTOARE ȘI MĂDUNTE.
DAR SUNT ESENTE CE CONTEAZĂ-N VIAȚĂ.
ȘTI LA CUVINTE SACRE-N TA LUMTE -
SĂ AI ACEASTĂ CATEDRALĂ-N FATA.

„Catedrala de cuvinte”. Autor: Ion Găină

Cuprins

Slugă credincioasă a lui Hristos și a neamului (Petru Buburuz).....	5
Alexei Mateevici, poetul și profetul Basarabiei (Ion Nuță) ..	7
Notă explicativă	20
Schită biobibliografică	29

Versuri

Cântecul zorilor.....	65
Țăranii.....	67
Țara.....	68
Eu cânt.....	71
În zarea anilor	72
Atunci, când soarele apune.....	73
Pocăința hoțului.....	74
Mângâiere.....	75
Cina Cea de Taină	76
Hristos Au Înviat.....	76
Cântecul clopotului	78
Un vis dorit	79
Mântuirea	80
Un sfat.....	82
Roagă-te	83
Lumina cea de sară.....	83
Psalmul al 83-lea.....	84
Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim.....	86
Îngerul și Mironosițele.....	89
În dimineața Duminicii.....	90

Înălțarea la Ceri a Domnului Iisus Hristos	92
Fratelui creștin	93
Căutarea Lui Dumnezeu	94
Noaptea Nașterii.....	95
În Betleem	99
Hristos Pruncul.....	99
Hristos	100
Mama.....	101
Limba noastră.....	102
Văd prăbușirea	104
Cântec de leagăn.....	105
Atâtea chipuri	106
Pietre vechi.....	107
Basarabenilor	108
Frunza nucului	110
Unora.....	112
La Noul-Neamț.....	113
[Deasupra Târgului Bârlad]	115

Anexa

Muncitoriul	117
Fie voia Ta!.....	121
Hristos după Cina cea de Taină.....	127
Cântarea Slavei.....	129
Hristos în biserica Ierusalimului.....	132

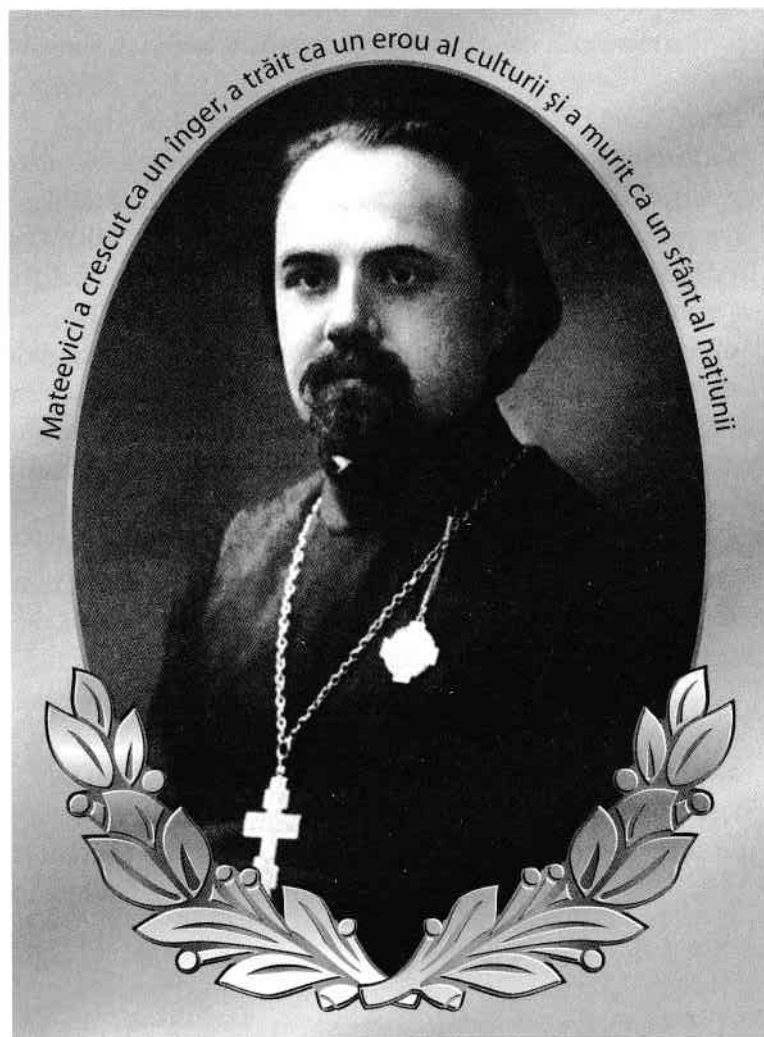
Creații folclorice

Dorul.....	138
Colindele Crăciunului.....	139
I. Ale cui curți aceste înalte.....	139
II. Bucură-te, sfântă cruce	140
III. Trei crai de la răsărit	141
Câteva colinde de Sfântul Crăciun.....	142

I. Doi boieri de cei mai mari	142
II. Dormiți, domni, dar nu dormiți.....	144
III. Sculați, stăpâni, nu dormiți.....	145
IV. Ce sară-i astă-sara?	145
V. Din Maica Precistă s-au născut.....	147
VI. Aceste case, aceste curți	148
Colinde de Paști	149
Ziua Învierii.....	149
Îngerul a alergat	150
Azi îi Învieria.....	151
Astăzi Cel Prealuminat	153
Hait flăcăiesc.....	156
Plugușor (1)	160
Plugușor (2)	163
Semănături	166
Chiraleisa.....	168
Conocăria.....	169
Bocete de înmormântare	175

Bibliografie

I. Scrieri în versuri	
A. Poezii	
1. În periodice	185
2. În antologii	188
3. În manuscrise.....	189
4. În volume	189
B. Creații folclorice	191
II. Referințe critice.....	193
Aprecieri critice. Repere istorico-literare.....	209
„Limba noastră-i foc ce arde” (Nicolae Dabija)	219
Pe urmele cântărețului Limbii Noastre.	
Iconografie de Vasile Șoimaru	241

„Un vis dorit”. Medalion aniversar – 125 de ani de la naștere

Cântecul zorilor

Hai, măi frate, hai, măi frate,
Zorile s-aprind,
Hai să căutăm dreptate,
Voie și pomânt

5 Plugărit-am viața toată
Ș-am muncit noi rău,
N-am văzut zi luminată
Numai greu, tot greu.

10 Și pe umeri numai juguri
Pân-acum am dus,
În robie și lanțuhuri
Toate ni le-am pus;
Ș-ale sufletului daruri
Noi le-am înecat
15 Tot în plânsete ș-amaruri,
Ce ne-au apasat;
Și odorurile minței
Noi le-am prăpădit,
Căci în ceata neștiinței
20 Tot am viețuit.

Muncă, muncă și iar muncă,
Altă n-am văzut;
Și în munca noastră lungă
Toate le-am pierdut.

- 25 Am crescut în largi ogoare
Roadă cu prisos,
Dar din pâinea roditoare
N-am avut folos,
Căci ogoarele luate
- 30 Fost-au de la noi;
Nouă-n schimb ne-au fost lasate
Juguri și nevoi.
Goi, lipsiți de toate-n lume,
Vecinic înjosiți,
- 35 La boieri n-avem nici nume.
Pe pomântul țarei mume
Zăcem năcăjiți.
Dar destul! Venit-a ceasul;
Ceasul așteptat,
- 40 Ca să dăm noi jos năcazul,
Care l-am răbdat.
- Vezi?! În zarea depărtărei
Zorile s-aprind,
Sfânta zi a învierii
- 45 Vine strălucind.
- Hai, măi frate, hai, măi frate,
Nu munci robind,
Hai să căutăm dreptate,
Voie și pomânt.
- 50 Scoală, frate! Căci ne cheamă
Zorile ce vin.
Scoală, frate, și ia-ți samă,
Singur ți-ești stăpân.

- 55 Pentru noi, ficiorii gliei,
Zorile raser,
Pentru-nfrângerea robiei
Bietului plugar.
- Trece noaptea. Lupta vine.
Frate, ieși gătit!
- 60 Cel nepregătit rămâne
Vecinic biruit.
- Trece noaptea. Hai, măi frate!
Zorile s-aprind,
Hai să mergem spre dreptate,
- 65 Voie și pomânt.

Chișinău, 5 februarie 1907

Țăranii

- Când ziua luminele-și stânge
Și cele din urmă-n câmpii le aruncă,
Țăranii, veniți de la muncă,
Își cântă viața și glasul le plânge.
- 5 Își cântă necazul cel mare,
Își cântă nevoile lor în robie,
Și cântecul plânge-n câmpie,
Suspina și cîntă în versuri* amare.
- Ei cântă obijdele sale,
Iar sara albastră-i ascultă-n tăcere,
Și cântecu-i plin de durere,
Și inima-n piept ți se zbate de jale.

---

* Jersuri

- Își varsă tot dorul și focul
În plângeri prelungi de robie și chin,
15 Și stelele sării rămân
În jale. *Și robul își plânge norocul.*
- Și greu deznădejdea se lasă,
Și neagră, ca noaptea ce vine, întinde
Aripele, satul cuprinde,
20 Și țărănimea-n aripi o apasă.
- Dar iată de-odată s-aude:–
Un glas de flăcău din țarani se desparte,
Puternic – se duce departe,
Deșteaptă câmpiele, văile mute,
- 25 Și cântecul sună-n ogoare
Și, mândru, vorbește de drepturi și voie,
Și-ți pare aprinsă a țarei nevoie
De versuri cu foc arzătoare.

Chișinău, 13 februarie 1907

Țara

*În versul cântecelor poporane
Se închină țărănimei basarabene*

Frunză verde grâu de vară,
Ce-i frumoasă a mea țară!
Țara mea nemărginită
Cu verdeață-mpodobită

- 5 Cât cu ochii-n zări cuprinzi,
Țărulcano, te întinzi,
Strălucind în ape-oglinzi;
Cât cu ochii dai și vezi –
Tot câmpii, păduri, livezi,
- 10 Șesuri, văi frumoase, sate,
Pâni în brazde samanate,
Munți și dealuri-nalte, vii,
Depărtări largi, albăstriei.
Primăvara – numai floare
- 15 În câmpii mirositoare.
Vara – aur tot turnat
Pân-în zare răvărsat,
Aur viu de pâne coaptă –
Munca țărănimei dreaptă
- 20 Trece vântul prin ogoare,
Dă pomântului răcoare
Și se duce pân-în zări
Și răzbate-n depărtări.
Păsări cântă-n ceruri sus,
- 25 Tot zburând înspre apus.
Pelin verde, iarb-amară,
Măiculiță, scumpă țară,
Mândră ești tu și frumoasă;
Mândră ești tu la vedere,
- 30 Of! Dar nu ești norocoasă,
Zaci în vecinica durere;
'N-lacrimi tu te scalzi si jale
Pân-în vârfurile tale, –
Lacrimile filor,
- 35 Năcazul copiilor,
Cât ești, maică, tu de mare,

- Gemi tot în nevoi amare,
Cât ești de nemărginită,
Tot atât și năcăjită.
- 40 Veneticii, țară dragă,
Te mânâncă toți la clacă,
Îți iau bogățiile
Și-și lătesc moșiile.
- 45 S-au făcut ei boieri mari,
Chinuiesc pe-ai tăi plugari,
Pe noi ne-au încălcat,
Pânea toată ne-au luat,
Țara-n mâni au apucat,
Sângele ei ne-au băut
- 50 Și neoameni ne-au făcut.
Fiii, pomântenii tăi,
Au luptat ca niște lei,
Au varsat ei mări de sânge,
Ca să poată jugul frânge, –
- 55 Jugul cel greu din vechime
De pe-ntreaga românie;
Au dat jos jugul turcesc,
Acum duc cel boieresc –
Și mai greu și mai drăcesc.
- 60 Mult am mai luptat și noi,
Te-am scos, țaro, din nevoi,
Am luptat ș-om mai lupta,
Nici la gânduri nu vom sta,
Căci norodul oropsit
- 65 Din 'ntunerec a ieșit,
Biruit nu s-a lasa
Pentru scumpa țara sa.

Chișinău, 21 februarie 1907

Eu cânt

- Eu cânt pe-acei ce-n jug și chin
Pe-a lor spinare țara țin,
Cari în robie și necaz
Voinici, puternici au rămas!
- 5 Vânjoși, înalți, ca fierul tari,
De soare arși, bătuți de vânt,
Brăzdează harnicii plugari
Al țării lor mănos pământ.
- 10 Din plug pe toți ei îi hrănesc,
Vărsând pâraie de sudori,
Dar tot puterile le cresc;
Pe-acești puternici muncitori
Eu cu mândrie-i cânt!...
- 15 Eu cânt pe-acei ce pân-acum,
Fără carare, fără drum,
În noapte rătăciți au stat,
Nădejdea însă n-au lasat;
- 20 Pe-acei ce tare, neclintit,
Oftând amar din când în când,
Întreaga lume-au sprijinit,
În urma plugului mergând;
- 25 Cari focul vieții nu l-au stâns
În pieptul lor de fier făcut,
Și cât de mult n-am plâns,
Tot alte zăle-au prevăzut,
Pe-aceștia eu îi cânt!...